

SEM | Een goed instrument is geen luxe, maar een voorwaarde

Stichting Eigen Muziekinstrument (SEM) helpt musici bij het verwerven van een instrument, vaak een even kostbare als essentiële stap in hun ontwikkeling.

Sinds de oprichting in 2001 groeide de stichting uit tot een vaste waarde in de Nederlandse muziekwereld. Meer dan 800 musici kregen via SEM een instrument; van violen, harpen en fagotten, tot strijkstokken, klarinetten en piano's. Op concertpodia door het hele land, maar ook over de grenzen, spelen inmiddels musici die via SEM zijn ondersteund.

Ontstaan vanuit noodzaak

Bestuurslid Aleid van Beuningen en directeur Idske Bakker zien van dichtbij wat de steun van SEM voor musici betekent. 'SEM is ontstaan vanuit noodzaak,' zegt Van Beuningen. 'Joot van Waveren, de oprichtster, zag in haar werk voor de Toonkunstenaars Vereniging dat jonge musici simpelweg vastliepen omdat ze geen goed instrument konden betalen. Je kunt nog zo getalenteerd zijn, zonder instrument kom je niet verder.'

Die realiteit is nauwelijks veranderd. 'We hebben het vaak over bedragen van tienduizenden euro's,' zegt Bakker. 'Voor een fagot, een viool of een cello is dat heel normaal. Dat zijn geen bedragen die je als jonge musicus zomaar bij elkaar krijgt.'

Persoonlijke benadering

Het idee achter SEM is even eenvoudig als complex in de uitvoering. 'Musici dienen een aanvraag bij ons in,' zegt Bakker. 'Vervolgens begint eigenlijk het echte werk. Ik spreek iedereen persoonlijk. We kijken naar hun plannen, hun motivatie, hun ontwikkeling. En we kijken natuurlijk naar het instrument zelf.'

Dat persoonlijke contact is volgens haar essentieel. 'Je kunt een aanvraag niet alleen op papier beoordelen. Je wilt iemand spreken, horen hoe iemand denkt, wat iemand wil. Het gaat niet alleen om geld, het gaat om een carrière.'

Van Beuningen ziet daarin ook de kracht van de stichting. 'We zijn geen anoniem fonds. We zijn betrokken. We denken mee. Soms betekent dat ook dat we zeggen: wacht nog even, of denk hier nog eens over na.'

Financiering en netwerk

De financiering van een instrument komt vrijwel altijd uit meerdere bronnen. 'Wij betalen nooit het volledige bedrag,' zegt Bakker. 'We vragen commitment van de musicus. Dat kan spaargeld zijn, een lening van familie, of andere fondsen. Wij helpen om dat geheel rond te krijgen.'

Die rol als verbinder is cruciaal. ‘We bemiddelen, we brengen partijen bij elkaar,’ zegt ze. ‘En we hebben een netwerk van fondsen en particuliere donateurs die ons daarbij helpen.’

Een belangrijke groep daarin zijn de zogenoemde Boezemvrienden. ‘Dat zijn mensen die de stichting jaarlijks steunen met minimaal duizend euro,’ zegt Van Beuningen. ‘Mensen die zich echt betrokken voelen bij wat we doen.’

Bakker: ‘Zonder die steun kunnen we dit werk niet doen. Hetzelfde geldt voor fondsen zoals AFvOMS, Fonds voor de Geld- en Effectenhandel, Cultuurfonds en Ars Donandi. Het is altijd een combinatie van bijdragen die het mogelijk maakt.’

Groei en zichtbaarheid

Sinds 2009 is Van Beuningen betrokken bij SEM. ‘Ik heb het stokje overgenomen van Juut van Waveren. In die jaren hebben we verder gebouwd aan de stichting. We zijn zichtbaarder geworden, professioneler, en we hebben een duidelijke plek gekregen in het muziekveld.’

Die groei is ook zichtbaar in de praktijk. ‘Als je nu naar concerten gaat, zie je overal SEM-musici,’ zegt ze. ‘Dat is misschien wel het mooiste. Dat je weet: daar hebben wij een beetje aan bijgedragen.’

Sinds 2019 staat Bakker aan het roer als directeur. ‘Mijn rol heeft meerdere kanten,’ zegt ze. ‘Enerzijds de dagelijkse leiding van het bureau en het contact met fondsen. Anderzijds het inhoudelijke werk: de aanvragen beoordelen, gesprekken voeren, en goed contact houden met musici in onze community.’

Verbreding: talentontwikkeling

In de loop der jaren is het werk van SEM verbreed. ‘We doen meer dan alleen instrumenten mogelijk maken,’ zegt Bakker. ‘We richten ons ook op talentontwikkeling. En dan vooral op het ondernemerschap.’

Dat krijgt onder meer vorm in de SEM Academy. ‘Veel musici komen net van het conservatorium en zijn artistiek sterk, maar zoeken houvast in de praktijk,’ zegt ze. ‘Hoe zet je je plannen om in iets concreets? Hoe maak je het financieel haalbaar? Is er een behoefte bij het concertpubliek waar jij als musicus op kunt inspelen?’

De Academy helpt. ‘In drie maanden tijd werken musici aan een persoonlijk plan,’ zegt Bakker. ‘Ze krijgen coaching en ontmoeten andere musici die in hetzelfde schuitje zitten. We leren ze hoe ze hun carrière vorm kunnen geven. Het vak van musicus is breder geworden. Je bent niet alleen uitvoerder, je bent ook ondernemer, maker, docent.’

Van Beuningen vult aan: ‘We zien dat musici daar behoefte aan hebben. Talent alleen is niet genoeg. Je moet weten hoe je je plek vindt.’

De stichting organiseert daarnaast ook concerten in bijvoorbeeld Singer Laren en Museum Voorlinden in Wassenaar. De maandelijks concerten bieden SEM musici waardevolle podiumervaring.

Impact en toekomst

Toch blijft de kern onveranderd. ‘Een goed instrument is geen luxe,’ zegt Van Beuningen. ‘Het is een voorwaarde. Zonder dat kun je je talent niet ontwikkelen.’

Bakker ziet dat dagelijks terug in de gesprekken die ze voert. ‘Musici ervaren wat er gebeurt wanneer ze een beter instrument krijgen. Dat is echt een verschil van dag en nacht.’

De impact is zichtbaar. ‘Meer dan 800 musici hebben we inmiddels kunnen helpen,’ zegt Van Beuningen. ‘Het zijn ook 800 individuele verhalen. Ik ben altijd trots als ik in de zaal zit en denk: dat is er een van ons.’

De ambitie blijft om door te bouwen. ‘We willen zoveel mogelijk musici kunnen ondersteunen,’ zegt Bakker. ‘En, tegelijkertijd blijven kijken hoe we hen breder kunnen helpen in hun ontwikkeling. Het begint met een instrument. Maar uiteindelijk gaat het om alles dat daarna mogelijk wordt. Onze impact is niet eenmalig, maar blijvend. Vaak een carrière lang.’

